

ӘОЖ 371.385.4

ЦИФРЛЫҚ ЖОБА ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН АҒЫЛШЫН ТІЛІ САБАҚТАРЫНА ЕНГІЗУ

Қаһарман Динара Нұржанқызы

d.kaharman990@gmail.com

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ «Шетел тілі: екі шетел тілі» білім беру бағдарламасының
4 курс студенті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – А.М.Тулегенова

Соңғы жылдары шет тілдерін үйренуге деген қажеттіліктің артуына байланысты осы пәнді оқытудың әртүрлі бағыттары пайда бола бастады. Сыныпта оқыту - бұл оқу бағдарламасының мазмұны үнемі биохимиялық сипатта болатын және оқу бағдарламасының мәні үнемі қалыптасатын процесс. Ағылшын тілін оқытатын сыныптың дизайны - бұл ағылшын тілін оқытуды жанды, дамытушы және тиімді ету үшін жасалған іс-шара. Бұл зерттеу оқытудың дизайнын заманауи білім беру технологияларымен, тілдің әлеуметтануы мен психологиясымен үйлестіруде, цифрлық дизайн технологиялары негізінде ағылшын тілінде сабақтарда мотивацияны қалыптастыруда оқытуды жобалаудағы бірнеше пәндерді интеграциялау үрдісіне сәйкес келеді.

Аудиторияға, мұғалімге және оқулыққа бағытталған дәстүрлі оқыту моделі инновациялық технологиялық модельдердің дамуына ықпал етпейтін технологияны дамыту қажеттіліктерін қанағаттандыра алмады. Мақалада цифрлық дизайнның теориялық тәжірибесіне негізделген оқытудың зерттеу моделі талқыланады. Оқушыларды оқытудың сипаттамаларына және білім жинақтаудың объективті заңдылықтарына сәйкес бұл оқыту моделі зерттеуге бағытталған және білімге негізделген оқыту моделін қалыптастырады.

Оқытудың бұл режимінде оқытушылар мен студенттер теориялық тәжірибе аясында бір-бірімен өзара әрекеттеседі. Атап айтқанда, цифрлық дизайн технологиялары сабағында дәстүрлі теориялық оқытудан және эксперименттерден басқа, жобалау технологиясының практикалық сипаттамалары практикаға сүйене отырып толығымен қолданылады, бұл оқыту режимі дәстүрлі оқыту режимінің көптеген қиындықтарын тиімді жеңе алады және ынталандыруға көмектеседі деп айта аламыз. Студенттердің оқуға деген қызығушылығы, оқушылардың инновациялық қабілеттерін дамытуға ықпал ету және студенттердің ағылшын тілін үйрену қабілетін жетілдіру.

Соңғы онжылдықтардағы Қазақстандағы жаңа саяси және әлеуметтік-экономикалық өзгерістер, оның Батыс елдерімен белсенді және жемісті ынтымақтастыққа ұмтылуы шет тілінің пән ретіндегі функциясының кеңеюіне айтарлықтай әсер етті және шет тілдерін оқытудың мақсаты, міндеттері мен мазмұнын қайта қарастыруға әкелді [6;3]

Шет тілін оқытудың мақсаты студенттердің коммуникативті белсенділігі, яғни, практикалық шет тілін білу. Мұғалімнің міндеті - әр оқушының белсенділігін арттыру, оқу

процесінде олардың шығармашылық белсенділігі үшін жағдай жасау. Жаңа ақпараттық технологияларды қолдану білім беру процесін жандандырып, әртараптандырып қана қоймайды, сонымен қатар білім беру шеңберін кеңейтуге үлкен мүмкіндіктер ашады, сөзсіз, үлкен мотивациялық әлеуетке ие және білім беруді дараландыру қағидаларын алға жылжытады [3; 176].

Жобалық іс-шаралар студенттерге автор, жасаушы ретінде әрекет етуге, шығармашылық қабілеттерін арттыруға, жалпы көкжиектерін кеңейтуге ғана емес, сонымен бірге тілдік білімнің кеңеюіне ықпал етеді. Соңғы жылдары ғылыми-зерттеу және ғылыми-зерттеу негізінде оқыту елімізде және шетелде кеңінен танымал болғандықтан оқыту әдістері мен көптеген эмпирикалық зерттеулер жүргізілді [2; 192].

Жоба әдісінің танымалдылығы оның дидактикалық мәні бойынша келесі мәселелерді шешуге мүмкіндік беретіндігіне байланысты:

студенттердің шығармашылық қабілеттерін дамыту;

дағдыларды дамыту;

Оқушы білімін өз бетінше құрастырады және оны танымдық және практикалық есептерді шешуге қолданады, ақпараттық кеңістіктегі навигация, алынған ақпаратты талдайды, өйткені танымдық, тәжірибелік немесе қолданбалы, шығармашылық белсенділіктің әртүрлі сәттерінде студенттер барлық көрсетілген зияткерлік дағдылардың жиынтығын пайдаланады [1; 151].

Жобалардың топтық әдісі бірінші команданың ережелері мен принциптеріне негізделген:

1) көшбасшылар жоқ, барлық топ мүшелері тең;

2) командалар бәсекелеспейді;

3) топтың барлық мүшелері бір-бірімен қарым-қатынас жасауды ұнатады, өйткені олар тапсырмаларды біріге отырып жасайды;

4) әркім белсенді болып, ортақ іске өз үлесін қосу керек;

5) жалпы нәтижеге жауапкершілік барлық команда мүшелерінің мойнында болады [3; 176].

Жобалық әдістемені сабақта қолдана отырып, бірден бірнеше мақсатқа қол жеткізуге болады: балалардың сөздік қорын кеңейту, зерттелген лексикалық және грамматикалық материалдарды жинақтау, сабақта мерекелік атмосфера құру және балалар тілінің түрлі-түсті туындыларымен безендіру.

Мағынаны білдірудің түрлі тәсілдері балаларды еркін шығармашылыққа жетелейді. Бұл қарапайым табыстағы әдіснамалық табылыс - жобалық тапсырмаларды құрудың кілті, онда тілдік элемент өте сирек ұсынылған - ол жетекші рөл атқарады. Сонымен қатар, жобалық жұмыста, ең аз тілдік материалға сүйеніп, шет тілін шынымен коммуникативті оқытудың бірегей мүмкіндіктері бар [4; 48-51].

Жобалық әдіс дәстүрлі оқыту әдістерінен бірнеше артықшылықтарға ие. Негізгі артықшылықтары:

студенттердің ағылшын тілін үйренуге деген ынтасын арттыру,

мектеп бағдарламасының әртүрлі пәндері бойынша білімді визуальды біріктіру,

шығармашылық және шығармашылық қызмет үшін ашық кеңістік.

Цифрлық жобалық технология арқылы жүргізілетін сабақтар белгілі бір схема бойынша жүзеге асырылады [5; 480]:

1. Жобаға дайындық.

Оқу жобасын құра бастағанда бірқатар шарттарды сақтау керек:

әр оқушының жеке қабілеттерін, қызығушылықтарын, өмірлік тәжірибесін алдын-ала зерттеу;

жоба тақырыбын таңдап, мәселені тұжырымдап, студенттерге идея ұсыныңыз, оны студенттермен талқылаңыз.

2. Жобаға қатысушыларды ұйымдастыру.

Біріншіден, студенттердің топтары құрылады, онда әрқайсысының өз міндеті бар. Жауапкершілікті бөлу арқылы оқушылардың логикалық ойлауға, қорытынды жасауға, жобалау жұмыстарының дизайнына бейімділігі ескеріледі. Топты құру кезінде олардың құрамына әр түрлі жыныстағы мектеп оқушылары, әр түрлі академиялық үлгерімдері және әртүрлі әлеуметтік топтар кіреді.

3. Жобаны іске асыру.

Бұл қадам жаңа, қосымша ақпаратты іздеумен, осы ақпаратты талқылауға және оның құжаттамасымен, жобаны жүзеге асыру әдістерін таңдаумен байланысты (сызбалар, қолөнер, плакаттар, суреттер, викториналар және т.б. болуы мүмкін). Кейбір жобалар үйде өздігінен аяқталады, ал басқалары сыныпта мұғалімнің көмегін қажет етеді. Ең бастысы - жігіттердің бастамасын баспау, кез-келген идеяға құрметпен қарау, «сәттілік» жағдайын жасау.

4. Жобаның тұсаукесері

Барлық дайындалған, жобаланған материалдар өздерінің жобаларын қорғау үшін сыныптастарына ұсынылуы керек. Ұсынылған оқыту әдіснамасын талдау үшін жобаны іске асыру және ұсыну тәсілдері маңызды. Сонымен, студенттер тек жобалар үшін арнайы дәптерге ие бола алады. Жобалар бөлек парақтарда жүзеге асырылуы мүмкін және бірге бекітіліп, көрме, инсталляция жасалады. Топтар бір-бірімен бәсекелесе алады. Жобалық тапсырмалар студенттердің ағылшын тілінде орындай алуы үшін мұқият сараланады. Бастапқыда жоба мақұлданады, содан кейін таза жоба.

5. Жобалау жұмыстарын қорытындылау.

Жобаның идеясын қабылдаудан бастап оны ұсынуға дейінгі кезеңдер саны - оның күрделілігіне байланысты.

Жоғарыда келтірілген цифрлық жобаны әзірлеудің практикалық тәжірибесін талдай отырып, студенттерді ағылшын тілінде әр түрлі ортаға: әлеуметтік, тілдік және т.б. ортаға енгізу арқылы студенттерді оқыту процесінде жобалық әдісті қолдану студенттердің нақты ғылыми-зерттеу жұмыстарына қосылады және нақты білім алуға бағытталған деп қорытынды жасауға болады.

Сонымен қатар, іс-әрекеттің мазмұны мен әдістерін дербес таңдау тұлғаның эмоционалды сферасын, оның қабілеттерін, бейімділіктерін, қызығушылықтарын дамытуға ықпал етті. Бүгінгі таңда біз «цифрлық жобалық әдіс» деген ұғымдармен белгілі бір идеялар жиынтығын, айқын педагогикалық технологияны және мұғалімдердің нақты тәжірибесін айтамыз.

Цифрлық жоба әдістемесінің ағылшын тіліндегі сабақтарда, тіпті мектеп бағдарламасында да қолданылу пайдалы жақтары:

- шет тілін үйренуде жақсы нәтижелерге қол жеткізу,
- Информатика сабақтарында алған дағдыларды іс жүзінде қолдана білу;
- пәнаралық байланыс қажеттілігін түсіну.

Жобалық жұмыс оқудағы барлық мәселелерді шешуге көмектеседі деп ешкім мәлімдемейді, бірақ бұл зеріктірмеудің тиімді құралы. Оқушылардың дамуына, топтың мүшесі ретінде өзін-өзі тануға, тілдік білімдерін кеңейтуге ықпал етеді. Жоба сонымен қатар басқа сабақтарда алған білімді шет тілі арқылы пайдалануға нақты мүмкіндік болып табылады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Копылова В.В. Методика проектной работы на уроках английского языка. – М., 2003. – 151с.
2. Гальскова Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам. – М.,2000.-192 с.
3. Коньшева, А.В. Современные методы обучения английскому языку: учебник. – Ми.: ТетраСистемс, 2007. – 176 с.
4. Елибаева Р.Д. Интерактивные методы при обучении языку // Білім берудегі менеджмент. – 2010. – № 3. – С. 48-51

5. Шукин, А.Н. Обучение иностранным языкам: Теория и практика: учебное пособие для преподавателей и студентов. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Филоматис, 2006. – 480 с.
6. Обучение иностранным языкам. Материалы для специалиста образовательного учреждения. – М., 2003. – 3 с.